Justiție

Metadate

Biroul Naţional de Statistică (BNS)

1. Informaţie de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistica sănătății, protecției sociale și justiției

1.2. Persoana de contact

Cojocari Nadejda, Șef direcție
tel.: 067770651
e-mail: nadejda.cojocari@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

29.10.2026

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

29.10.2026

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Statistica justiţiei se referă la date cu privire la nivelul infracţionalităţii (infracțiuni și persoane care au comis infracțiuni), inclusiv al infracționalității juvenile, persoane condamnate și aflate în detenție, accidente rutiere și sistemul de justiție (cauze intrate în instanțele judecătorești și reprezentanții profesiilor juridice). Datele provin din surse diferite precum organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, instituțiile penitenciare, etc. și sunt destinate reprezentanților administrației publice centrale şi locale, implicați în luarea de decizii în domeniul justiției și drepturilor omului, precum şi organizațiilor neguvernamentale, reprezentanților mediului academic, mass-media, care monitorizează şi analizează nivelul infracționalității și respectării drepturilor omului, dar și publicului larg.

3.2. Concepte şi definiţii

3.2.1. Definiţii

Infracţiune înregistrată – o faptă (acţiune sau inacţiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârşită cu vinovăţie şi pasibilă de pedeapsă penală.

Contravenţie – acţiunea sau inacţiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea, săvârșită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.

Infracţiune excepţional de gravă - se consideră infracţiunea săvârşită cu intenţie pentru care legea penală prevede detenţiune pe viaţă.

Infracţiune deosebit de gravă – se consideră infracţiunea săvârşită cu intenţie pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen ce depăşeşte 12 ani.

Infracţiune gravă – se consideră fapta pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 12 ani inclusiv.

Infracțiune mai puțin gravă – se consideră fapta pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

Infracţiune uşoară – se consideră fapta pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani inclusiv**.**

Antecedent penal - starea juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinţei de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat până la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării.

Recidivă - comiterea cu intenţie a uneia sau mai multor infracţiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracţiune săvârşită cu intenţie.

Motiv de prejudecată - se înțeleg idei preconcepute ale făptuitorului bazate pe considerente de rasă, culoare, origine etnică, națională sau socială, cetățenie, sex, gen, limbă, religie sau convingeri religioase, opinii politice, dizabilitate, orientare sexuală, identitate de gen, stare de sănătate, vârstă, stare civilă, indiferent dacă fapta este comisă în privința persoanei care posedă astfel de caracteristici protejate, în privința bunurilor acesteia ori asociate cu aceasta sau în privința persoanei care acordă suport persoanelor ce posedă astfel de caracteristici protejate ori se asociază cu acestea, această asociere fiind una reală sau percepută ca fiind reală.

Omor *(art. 145-147 din Codul Penal al RM)* **-** acţiunea care duce la lipsirea de viaţă a unei persoane.

Vătămare intenţionată gravă a integrităţii corporale sau a sănătăţii *(art. 151 din Codul Penal al RM)* este acțiunea periculoasă pentru viaţă ori care a provocat pierderea vederii, auzului, graiului sau a unui alt organ ori încetarea funcţionării acestuia, o boală psihică sau o altă vătămare a sănătăţii, însoţită de pierderea stabilă a cel puţin o treime din capacitatea de muncă, ori care a condus la întreruperea sarcinii sau la o desfigurare iremediabilă a feţei şi/sau a regiunilor adiacente.

Vătămarea intenţionată medie a integrităţii corporale sau a sănătăţii (*art. 152 din Codul Penal al RM)* – acțiunea care nu este periculoasă pentru viaţă şi nu a provocat urmările prevăzute la art.151 din Codul Penal, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătăţii, fie de o pierdere considerabilă şi stabilă a mai puţin de o treime din capacitatea de muncă.

Violul *(art. 171 din Codul Penal al RM)* **-** actul sexual neconsimțit.

Actul sexual cu o persoană care nu a împlinit 16 ani *(art. 174 din Codul Penal al RM)* - actul sexual consimțit, săvârșit cu bună știință cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani

Acțiuni cu caracter sexual săvârșite cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani *(art. 175 din Codul Penal al RM)* **-** acțiunile cu caracter sexual consimțite, săvârșite cu bună știință cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare, atingeri indecente, discuții cu caracter obscen sau cinic purtate cu victima referitor la raporturile sexuale, determinarea victimei să participe ori să asiste la spectacole pornografice, punerea la dispoziția victimei a materialelor cu caracter pornografic, precum și în alte acțiuni cu caracter sexual.

Violarea de domiciliu *(art. 179 din Codul Penal al RM)* - pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reşedinţa unei persoane fără consimţământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, precum şi percheziţiile şi cercetările ilegale, aceleaşi acţiuni săvârşite cu aplicarea violenţei sau cu ameninţarea aplicării ei.

Furt *(art. 186 din Codul Penal al RM)* **-** sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

Jaf *(art. 187 din Codul Penal al RM)* - sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane.

Tâlhărie *(art. 188 din Codul Penal al RM)* - atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoţit de violenţă periculoasă pentru viaţa sau sănătatea persoanei agresate ori de ameninţarea cu aplicarea unei asemenea violenţe.

Şantajul *(art. 189 din Codul Penal al RM)* - cererea de a se transmite bunurile proprietarului, posesorului sau deţinătorului ori dreptul asupra acestora sau de a săvârşi alte acţiuni cu caracter patrimonial, ameninţând cu violenţă persoana, rudele sau apropiaţii acesteia, cu răspândirea unor ştiri defăimătoare despre ele, cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, posesorului, deţinătorului ori cu răpirea proprietarului, posesorului, deţinătorului, a rudelor sau a apropiaţilor acestora.

Escrocheria *(art. 190 din Codul Penal al RM)* -sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare.

Delapidarea averii străine *(art. 191 din Codul Penal al RM)* - sustragerea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau ale altor persoane de către cel căruia i-au fost încredinţate în baza unui titlu şi cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui.

Pungășia *(art. 192 din Codul Penal al RM)* - acţiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, genţi sau din alte obiecte prezente la persoană.

Violenţă în familie *(art. 201[1] din Codul Penal al RM)* - acţiunea sau inacţiunea intenţionată comisă de un membru al familiei în privinţa altui membru al familiei, manifestată prin: i) maltratare, alte acţiuni violente, soldate cu vătămare uşoară a integrităţii corporale sau a sănătăţii, ii) izolare, intimidare în scop de impunere a voinţei sau a controlului personal asupra victimei, iii) privarea de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existenţă primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare uşoară a integrității corporale sau a sănătăţii.

Trafic de copii *(art. 206 din Codul Penal al RM)* - este acţiunea de recrutare, transportare, transfer, adăpostirea sau primirea unui copil, precum şi darea sau primirea unor plăţi ori beneficii pentru obţinerea consimţământului unei persoane care deţine controlul asupra copilului, în scopul exploatării sexuale comerciale sau necomerciale, exploatării prin muncă sau servicii forţate, practicării cerşetoriei sau în alte scopuri josnice, însuşirii ajutoarelor, indemnizaţiilor sau prestaţiilor sociale, folosirii ilegale în testări sau experimente medicale ori ştiinţifice, exploatării în sclavie sau în condiţii similare sclaviei, folosirii în conflicte armate, folosirii în activitate criminală, prelevării organelor, ţesuturilor şi/sau celulelor umane, vânzării sau cumpărării, folosirii în calitate de mamă-surogat ori în scop de reproducere, adopţiei ilegale.

Infracţiuni legate de circulaţia ilicită a drogurilor *(art. 217 - art. 219 din Codul Penal al RM)* activitățile ilegale privind:

- Semănatul sau cultivarea ilegală a plantelor care conţin droguri sau etnobotanice, prelucrarea sau utilizarea a astfel de plante,
- Producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora
- Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor,
- Consumul ilegal de droguri, etnobotanice sau analogii ale acestora, săvârşit în mod public sau pe teritoriul instituţiilor de învăţământ, instituţiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităţilor militare, în locurile de agrement, în locurile de desfăşurare a acţiunilor de educaţie, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acţiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora
- Introducerea ilegală intenţionată, indiferent de mod, în organismul altei persoane, împotriva voinţei acesteia, a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii ale acestora,
- Prescrierea fără necesitate a drogurilor, falsificarea reţetei sau a altor documente care permit obţinerea drogurilor
- Organizarea ori întreţinerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor, precum şi punerea la dispoziţie a localurilor în aceste scopuri.

Fabricarea sau punerea în circulaţie a semnelor băneşti false sau a titlurilor de valoare false *(art. 236 din Codul Penal al RM)* - fabricarea în scopul punerii în circulaţie sau punerea în circulaţie a semnelor băneşti (bancnotelor şi monedelor metalice, inclusiv a celor jubiliare şi comemorative, emise de Banca Naţională a Moldovei sau de organul autorizat al unui stat străin sau al unei uniuni monetare de state străine), a valorilor mobiliare de stat sau a altor titluri de valoare false, utilizate pentru efectuarea plăţilor.

Contrabanda *(art. 248 din Codul Penal al RM)* - introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, a valorilor culturale, a mărfurilor supuse accizelor, a drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, a substanțelor toxice și nocive, a armelor și munițiilor interzise în circuitul civil sau supuse autorizării, a componentelor esențiale ale armelor de foc, a mărfurilor strategice, a dispozitivelor militare, a materialelor explozibile, nucleare sau radioactive, prin locuri stabilite pentru control vamal sau prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, prin tăinuire de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei. Înstrăinarea sau punerea în libera

circulație, fără achitarea drepturilor de import, a mărfurilor aflate sub supraveghere vamală. Scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor prin declarare neautentică a originii mărfii ca fiind obținute integral în Republica Moldova.

Huliganism *(art. 287 din Codul Penal al RM)* - acţiunile intenţionate care încalcă ordinea publică, însoţite de aplicarea violenţei asupra persoanelor sau de ameninţarea cu aplicarea unei asemenea violenţe, de opunerea de rezistenţă violentă reprezentanţilor autorităţilor sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum şi acţiunile care, prin conţinutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Neexecutarea măsurilor din ordonanţa de protecţie a victimei violenţei în familie *(art.320[1] din Codul Penal al RM)* - neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea măsurilor stabilite de instanţa de judecată în ordonanţa de protecţie a victimei violenţei în familie.

Transmiterea ilegală a obiectelor sau substanțelor interzise persoanelor deținute în instituțiile penitenciare, deținerea sau folosirea pe teritoriul penitenciarului de către persoanele deținute a unor astfel de obiecte sau substanțe *(art.322[1] din Codul Penal al RM)* - transmiterea tăinuită de control, prin orice mijloace, către persoanele deținute în instituțiile penitenciare a telefoanelor mobile, a cartelelor SIM și a altor dispozitive de comunicare la distanță (radiotelefoane, stații radio, computere, tablete), precum și a subansamblelor sau a accesoriilor pentru acestea.

Corupere pasivă *(art. 324 din Codul Penal al RM)* - pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acţiuni în exercitarea funcţiei sale sau contrar acesteia.

Corupere activă *(art. 325 din Codul Penal al RM)* - promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acţiuni în exercitarea funcţiei sale sau contrar acesteia.

Traficul de influență *(art. 326 din Codul Penal al RM)* - pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influenţă sau care susţine că are influenţă asupra unei persoane publice, persoane cu funcţie de demnitate publică, persoane publice străine, funcţionar internaţional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acţiuni în exercitarea funcţiei sale, indiferent dacă asemenea acţiuni au fost sau nu săvârşite.

Abuzul de putere sau abuzul de serviciu *(art. 327 din Codul Penal al RM)* - îndeplinirea sau neîndeplinirea intenționată, în exercițiul funcției, de către o persoană publică, a unei acțiuni cu încălcarea legii, săvârșită din interes material, din alt interes personal sau în interesul unei terțe persoane, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Confecţionarea, deţinerea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ştampilelor sau sigiliilor false *(art. 361 din Codul Penal al RM)* - confecţionarea, deţinerea sau folosirea documentelor oficiale false, inclusiv a documentelor electronice false, care acordă drepturi sau eliberează de obligaţii, confecţionarea imprimatelor, ştampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituţii, organizaţii, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare.

Organizarea migraţiei ilegale *(art. 362[1] din Codul Penal al RM)* - organizarea, în scopul obţinerii, direct sau indirect, a unui folos financiar sau material, a intrării, şederii, tranzitării ilegale a teritoriului statului sau a ieşirii de pe acest teritoriu a persoanei care nu este nici cetăţean, nici rezident al acestui stat.

Accident rutier sau **accident de circulaţie** – eveniment, produs ca urmare a încălcării regulilor de circulaţie, în care au fost implicate unul sau mai multe vehicule aflate în circulaţie pe drumul public, rezultat cu vătămarea sănătăţii, integrităţii corporale, decesul uneia sau a mai multor persoane ori au fost cauzate pagube materiale.

Notă: În datele statististice diseminate de BNS nu sunt incluse accidentele rutiere care au cauzat doar pagube materiale.**Stare de ebrietate** - starea de dereglare psihofuncţională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare.

Persoană decedată - persoana decedată la locul accidentului sau pe parcursul unei perioade de până la 30 de zile după accident, ca urmare a leziunilor corporale sau complicaţiilor survenite în urma accidentului.

Persoană traumatizată – persoana care a suferit vătămarea gravă, medie sau ușoară a integrităţii corporale sau a sănătăţii, sau care a decedat după a 30-a zi de la data producerii accidentului, sau leziuni corporale ce nu cauzează prejudiciu sănătăţii, dar care a avut drept urmare o incapacitate temporară de muncă sau necesitatea spitalizării pe un termen nu mai mic de 24 de ore, sau a unui tratament ambulatoriu după acordarea primului ajutor medical.

Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului ce se aplică de instanţele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârşit infracţiuni, cauzând anumite lipsuri şi restricţii drepturilor lor.

Amenda este o sancţiune pecuniară ce se aplică de instanţa de judecată în cazurile şi în limitele prevăzute de legislația în vigoare. Amenda se stabileşte în unităţi convenţionale. Unitatea convenţională de amendă este egală cu 50 de lei.

Munca neremunerată în folosul comunităţii constă în antrenarea condamnatului, în afara timpului serviciului de bază sau de studii, la muncă, determinată de autorităţile administraţiei publice locale.

Închisoarea constă în privarea de libertate a persoanei vinovate de săvârşirea unei infracţiuni prin izolarea impusă a acesteia de mediul normal de viaţă şi plasarea ei, în baza hotărârii instanţei de judecată, pe un anumit termen, într-un penitenciar.

Detenţiunea pe viaţă constă în privarea de libertate a condamnatului pentru tot restul vieţii. Detenţiunea pe viaţă se stabileşte numai pentru infracţiunile excepţional de grave. Detenţiunea pe viaţă nu poate fi aplicată minorilor.

Detenţie – orice formă de privare instituţională de libertate, dispusă în baza unei hotărâri definitive sau executorii a instanţei de judecată (judecător de instrucţie), emise în condiţiile Codului de Procedură Penală.

Deţinut - persoană privată de libertate în condiţiile legii, care se deţine în penitenciare, indiferent de statutul acestuia (condamnat sau prevenit).

Prevenit - persoana faţă de care este aplicată, în condiţiile Codului de procedură penală, măsura arestului preventiv (nu include persoanele în arest contravențional), care așteaptă decizia primei instanțe de judecată cu privire la condamnare sau achitare.

Condamnat în primă instanță - persoana în privința căreia după judecarea în primă instanță a fost decisă condamnarea.

Condamnat - persoana în privinţa căreia a rămas definitivă hotărârea instanţei de judecată, prin care aceasta a fost condamnată la o pedeapsă penală privativă de libertate.

Instituţii penitenciare – instituţii subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor în care conform hotărârii instanţei de judecată, îşi execută pedeapsa privativă de libertate persoanele condamnate la închisoare şi detenţiune pe viaţă, precum şi locurile de detenţie provizorii pentru persoanele faţă de care a fost aplicată măsura arestului preventiv. Instituţii penitenciare sunt: penitenciarele de tip închis, semiînchis, deschis, penitenciarele pentru minori, penitenciarele pentru femei, izolatoarele de urmărire penală şi spitalele penitenciare.

Minor - persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani.

Judecător - persoana învestită constituţional cu atribuţii de înfăptuire a justiţiei, pe care le execută în baza legii.

Avocat - persoana care a obţinut licenţă conform legii şi care dispune de dreptul de a participa la urmărirea penală şi la dezbateri judiciare, de a se pronunţa şi de a acţiona în numele clienţilor săi şi/sau de a-şi reprezenta şi consulta clienţii în domeniul dreptului.

Notar - persoana autorizată de stat să presteze în numele acestuia servicii publice prin desfăşurarea activităţii notariale în baza licenţei eliberate de Ministerul Justiţiei în condițiile legislației în vigoare.

Executorul judecătoresc - persoană fizică care a obținut licența și a fost învestită de stat cu competența de a îndeplini activităţi de interes public pentru a putea efectua executarea silită prevăzută de legislația în vigoare.

Expert judiciar – persoană calificată și abilitată, conform legii, să efectueze expertize și să formuleze concluzii în specialitatea în care este autorizată, cu privire la anumite fapte, circumstanțe, obiecte materiale, fenomene și procese, organismul și psihicul uman, şi care este inclusă în Registrul de stat al experților judiciari.

Mediator – persoană terţă, atestată în condiţiile legislației în vigoare, care asigură desfășurarea procesului de mediere în vederea soluționării litigiului dintre părți.

Administrator autorizat - persoană fizică învestită potrivit legii cu atribuţii de supraveghere şi/sau de administrare a persoanelor juridice de drept privat sau a întreprinzătorilor individuali aflaţi în proces de insolvabilitate sau de dizolvare.

3.2.2. Unitatea de măsură

Indicatori exprimaţi în valori absolute:

Numărul de infracţiuni înregistrate, numărul contravențiilor constate, numărul cauzelor penale, civile, administrative, numărul accidentelor rutiere, numărul incendiilor înregistrate – cazuri.

Amenzi aplicate și încasate – mii lei.

Pagube materiale în urma incendiilor – milioane lei.

Persoane care au comis infracţiuni, victime ale infracțiunilor, persoane condamnate, persoane deţinute, reprezentanți ai profesiilor juridice, persoane decedate și traumatizate în urma accidentelor rutiere– persoane.

Indicatori relativi raportaţi la 1000/10000/100 000 locuitori :

Rata infracţionalităţii, rata persoanelor care au comis infracţiuni, persoanelor condamnate, persoanelor deţinute.

Indicatori relativi, exprimaţi în %:

Ponderea infracțiunilor săvârșite de minori, ponderea minorilor condamnați/deținuți, ponderea amenzilor încasate.

3.2.3. Formula de calcul

I. *Infracţiuni*

1. Rata infracţionalităţii la 100 mii locuitori:

$$RI = \frac{I}{P} * 100000$$

unde:

RI – numărul de infracţiuni înregistrate la 100 mii locuitori în anul de referinţă;

I – numărul total de infracţiuni înregistrate în anul de referinţă;

P – numărul populaţiei în anul de referinţă;

2. Rata infracţionalităţii juvenile la 100 mii copii

$$RIJ = \frac{M_{\inf}}{P} * 100000$$

unde:

RIJ - numărul infracțiunilor înregistrate săvârșite de minori la 100 mii copii de vârsta respectivă

$M_{\inf}$ – numărul infracțiunilor înregistrate săvârșite de minori (0-17 ani) în anul de referinţă;
P – numărul populaţiei de copii (0-17 ani) în anul de referinţă;

II. ***Persoane care au comis infracţiuni***

3. Rata persoanelor care au comis infracţiuni la 100 mii locuitori:

$$RPI = \frac{N_{\inf}}{P} * 100000$$

unde:
RPI - numărul persoanelor care au comis infracţiuni la 100 mii locuitori
$N_{\inf}$ – numărul total al persoanelor care au comis infracţiuni;
P – numărul populaţiei în anul de referinţă;

4. Rata minorilor care au comis infracțiuni la 100 mii copii

$$RMI = \frac{M_{inf}}{P} * 100000$$

unde:
RMI **-** numărul minorilor (0-17 ani) care au comis infracțiuni la 100 mii copii de vârsta respectivă
M_{inf} – numărul total al minorilor (0-17 ani) care au comis infracțiuni;
P – numărul populaţiei de copii (0-17 ani) în anul de referinţă;

5. **Rata persoanelor condamnate la 100 mii locuitori**

$$RPC = \frac{N_{cond}}{P} * 100000$$

unde:
RPC - numărul persoanelor condamnate la 100 mii locuitori
N_{cond} – numărul total de persoane condamnate;
P – numărul populaţiei în anul de referinţă;

6. Rata minorilor condamnaţi la 100 mii copii

$$RMC = \frac{M_{cond}}{P} * 100000$$

unde:
RMC **-** numărul minorilor (0-17 ani) condamnaţi la 100 mii copii de vârsta respectivă
M_{cond} – numărul total al minorilor (0-17 ani) condamnaţi;
P – numărul populaţiei de copii (0-17 ani) în anul de referinţă;

7. **Rata persoanelor deţinute la 100 mii locuitori**

$$RPD = \frac{N_{\det}}{P} * 100000$$

unde:
RPD - numărul persoanelor deţinute la 100 mii locuitori
$N_{\det}$ – numărul total de persoane deţinute în instituţiile penitenciare;
P – numărul populaţiei în anul de referinţă;

8. **Rata minorilor deţinuţi la 100 mii copii**

$$RMD = \frac{M_{\det}}{P} * 100000$$

unde:

RMD - numărul minorilor (0-17 ani) deţinuţi la 100 mii copii de vârsta respectivă

M_{det} – numărul minorilor (0-17 ani) deţinuţi în instituţii penitenciare;

P – numărul populaţiei de copii (0-17 ani) în anul de referinţă;

9. Numărul de cauze ce revin spre soluţionare unui judecător - raportul dintre numărul de cauze și numărul de judecători.

3.3 Clasificările utilizate

Unităţi administrativ-teritoriale:

Clasificatorul unităţilor administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003.

Ordinul nr. 121/254/286-0/95 din 18 iulie 2008 „Privind evidenţa unică a infracţiunilor, a cauzelor penale şi a persoanelor care au săvârşit infracţiuni". (Ordin comun intre Procuratura Generală, MAI, CNA şi Serviciu Vamal). Ordinul a fost revizuit şi completat la 01.01.2013 cu fişa victimei (F 2).

Infracţiunile sunt clasificate în baza următoarelor acte legislative:

- Codul Penal al RM (Cod Nr. 985-XV din 18.04.2002)
- Codul de Procedură Penală al RM (Cod Nr. 122-XV din 14.03.2003)

Contravenţiile sunt clasificate în baza:

- Codului Contravenţional al RM (Cod Nr. 218-XVI din 24.10.2008)

3.4 Sfera de cuprindere

3.4.1 Acoperirea sectorială

Evidența statistică din domeniul justiţiei cuprinde toate unităţile cu personalitate juridică, indiferent de forma de proprietate, care conform Clasificatorului Activităţilor din Economia Moldovei (CAEM) desfăşoară activitatea 84.23 „Activități justiție", activitatea 69.10 „Activități juridice" (activități de reprezentare juridică în procese și litigii) și activitatea 86.10 „Activități de asistență spitalicească" (spitalele din penitenciare).

3.4.2 Populația statistică

Datele statistice administrative din domeniul justiţiei acoperă, în funcție de setul de date, toate înregistrările:

- organelor penale, care conform codului penal (Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Fiscal de Stat şi Serviciul Vamal) au drept de urmărire penală şi autoritățile cu drept de constatare și aplicare a sancțiunilor conform Codului Contravenţional.

- instanțelor judecătorești care oferă date privind cauzele penale, civile, administrative și date privind persoanele condamnate în primă instanță.

- instituţiilor penitenciare cu privire la persoanele aflate în detenție.

- înregistrările Ministerului Justiției privind autorizarea reprezentanților profesiilor juridice să activeze în conformitate cu legislația în vigoare.

3.4.3 Geografică

Informația colectată și diseminată din domeniul justiţiei nu cuprinde localităţile situate în partea stângă a r. Nistru. Excepție sunt Comisariatele de Poliţie din subordinea MAI al RM situate în Mun. Bender.

3.4.4 Temporală

Seriile de timp sunt disponibile începând cu anul 1995.

3.5 Nivelul de dezagregare

Infracţiunile înregistrate sunt dezagregate după:

- Categorii și tipuri de infracțiuni
- Medii de reşedinţă
- Regiuni și raioane

Contravențiile constatate sunt dezagregate după:
- Categorii de contravenții
- Tipul sancțiunii aplicate
- Organe împuternicite să constate și examineze cauze contravenționale

Persoanele care au săvârşit infracţiuni sunt dezagregate pe:
- Tipuri de infracțiuni
- Grupe de vârstă
- Sexe
- Medii de reședinţă
- Regiuni și raioane

Victimele infracțiunilor sunt dezagregate pe:
- Tipuri de infrațiuni
- Grupe de vârstă
- Sexe
- Autorul infracțiunii

Persoanele care au suferit în urma accidentelor rutiere sunt dezagregate pe:
- Categorii de persoane (traumatizate/decedate)
- Grupe de vârstă
- Regiuni și raioane

Persoanele condamnate **în primă instanță** sunt dezagregate pe:
- Tipuri de infracţiuni (regula infracțiunii principale)
- Tipuri de pedepse
- Grupe de vârstă
- Sexe

Persoanele deținute în arest preventiv sunt dezagregate pe:
- Grupe de vârstă
- Sexe
- Perioada de detenţie

Persoanele condamnate **definitiv** sunt dezagregate după:
- Tipuri de infracţiuni (regula infracțiunii principale)
- Pedepse aplicate (regula pedepsei principale)
- Sexe
- Grupe de vârstă
- Termenul de ispășire a pedepsei
- Numărul de recidivă

În cazul în care datele la nivel dezagregat conţin informaţie confidenţială diseminarea acestora nu este efectuată şi se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecţia confidenţialităţii datelor.

3.6 Periodicitatea diseminării

Trimestrială - numărul infracţiunilor înregistrate și al persoanelor care au suferit în urma accidentelor rutiere.

Anuală

3.7 Termenele limită de prezentare (diseminare)

Trimestrial – a 20-a zi după încheierea trimestrului de raportare.

Anual – luna februarie (infracțiuni, persoane deținute/condamnate) și luna aprilie (contravenții).

3.8 Revizuirea

Datele absolute anuale sunt finale la prima diseminare, iar datele trimestriale pot fi revizuite la etapa de definitivare a datelor anuale.

Indicatorii relativi dependenți de numărul populației cu reședință obișnuită sunt recalculați pentru anul precedent folosind numărul final al populației cu reședință obișnuită.

În cazul identificării anumitor erori tehnice neprevăzute și schimbări operate de către sursele de date administrative, erorile sunt corectate cât mai curând posibil și în datele diseminate de BNS.

Politica de revizuire a datelor este în conformitate cu **Politica de revizuire a datelor statistice**, aprobată prin ordinul BNS nr. 35 din 30.08.2022:

https://statistica.gov.md/files/files/despre/planuri/Politici/Politica_revizuire_2022_ro.pdf.

3.9 Perioada de referinţă

Datele trimestriale – trimestrul de referinţă.

Datele anuale – anul de referință.

4 Colectarea şi procesarea datelor

4.1 Sursa de date

4.1.1 Cercetări statistice

Raportul statistic nr.1 cc „Contravenţii constatate" include următorii indicatori primari:

- numărul contravenţiilor constatate;
- numărul hotărârilor adoptate;
- sancţiuni aplicate: avertizare, amendă, confiscare, privare de anumite drepturi, munca neremunerată în folosul comunităţii, arest contravenţional;
- suma amenzii aplicate și încasate.

4.1.2 Surse administrative

Ministerul Afacerilor Interne prin intermediul Serviciului Tehnologii Informaționale prezintă informaţia privind numărul de infracţiuni înregistrate de către următoarele organe:

- Secţiile raionale/municipale de poliţie,
- Procuraturile raionale/municipale,
- Centrul Naţional Anticorupţie,
- Serviciul Vamal,
- Serviciul Fiscal de Stat

în baza fişei infracţiunilor constatate (Nr.1), fişei cu privire la desfăşurarea urmăririi penale şi alte rezultate ale urmăririi penale (Nr.1.1), fişei victimei infracţiunii (Nr.2.0), fişei persoanei fizice care a săvârşit infracţiuni (2.1) şi a fişei persoanei juridice care a săvârşit infracţiuni (2.2).

Procesarea şi generalizarea informaţiei se efectuează de către **Ministerul Afacerilor Interne**.

Agenției Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească /Ministerul Justiției prezintă informaţia privind numărul cauzelor intrate în instanțele judecătorești și al persoanelor condamnate în primă instanță în baza informaţiei furnizate de către judecătoriile raionale/municipale. Procesarea şi generalizarea informaţiei se efectuează de către ADJAJ. Evidenţa primară a datelor statistice se efectuează în baza fişei de evidenţă statistică a inculpatului, precum şi a formelor privind activitatea instanţelor judecătoreşti.

Administrația Națională a Penitenciarelor prezintă informaţia privind numărul persoanelor deţinute în instituţiile penitenciare. Evidenţa primară a datelor statistice se efectuează în baza fişei arestantului. Instituţiile penitenciare prezintă informaţia conform următoarelor formulare (Ordinul ANP din 14.06.2018):

- formularul datelor statistice privind dinamica persoanelor private de libertate – forma nr. 1;
- formularul datelor statistice privind liberarea deținuților din instituțiile penitenciare ale Republicii Moldova – forma nr. 2;
- formularul datelor statistice privind persoanele condamnate care execută pedeapsa cu închisoare în instituțiile penitenciare din Republica Moldova – forma nr. 3;

- formularul datelor statistice privind minorii aflați în instituțiile penitenciare din Republica Moldova – forma nr. 4.

Ministerul Justiției prezintă informația privind numărul reprezentanților profesiilor juridice.

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență prezintă datele privind incendiile, pagubele materiale înregistrate și persoanele care au suferit în urma acestora.

4.1.3 Estimări

Nu se aplică.

4.2 Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative

4.2.1 Obiectiv şi scurt istoric

Date statistice privind statistica justiţiei diseminate de BNS sunt disponibile începând cu anul 1995.

4.2.2 Unitatea statistică

Unitatea statistică pentru:

- infracțiunile înregistrate - infracţiunea.
- contravențiile constatate - contravenția.
- accidentele rutiere – accidentul.
- persoanele care au comis infracțiunile, victimele infracțiunilor, persoanele deținute și condamnate, personalul din sistemul de justiție - persoana.

4.2.3 Cercul unităţilor cuprinse în cercetare

Cercul unităţilor care duc evidența datelor statistice includ toate secţiile municipale, raionale de poliţie, procuraturile raionale/municipale, judecătoriile, instituţiile penitenciare și organele cu drept de constatare și sancţiune conform codului Contravenţional.

4.2.4 Periodicitatea cercetării

Anuală – indicatorii privind contravențiile constatate, numărul cauzelor intrate în instanțele judecătorești, numărul persoanelor condamnate şi prevenite, incendiile înregistrate și pagubele materiale, reprezentanții profesiilor juridice.

Trimestrială – indicatorii privind infracţionalitatea, persoane care au comis infracțiuni, indicatorii privind accidentele rutiere și persoanele care au suferit în urma accidentelor rutiere.

4.2.5 Colectarea datelor

BNS:

Raportul statistic 1-cc „Contravenţii constatate” se efectuează prin intermediul secţiilor teritoriale de statistică, care ulterior expediază rapoartele statistice în adresa Direcţiei statistica serviciilor sociale a BNS pentru procesare şi generalizare.

4.3 Procesarea şi compilarea datelor

4.3.1 Validarea datelor

Condiţiile de control logic la nivel de raport statistic au ca scop: urmărirea şi verificarea fluxurilor logice din raport; respectarea corelaţiilor între datele diferitor capitole, verificarea încadrării intre limitele normale ale datelor corespunzătoare anumitor indicatori, eliminarea unor date ilogice.

Prin ***condiţiile de verificare a integrităţii*** se urmărește corelarea şi verificarea datelor de identificare ale unităţilor raportoare din nomenclator (listă) cu cele completate cu date, asigurarea cuprinderii tuturor unităţilor raportoare etc. Confidenţialitatea datelor este asigurată la toate etapele cercetării statistice.

4.3.2 Asigurarea calităţii

Asigurarea calităţii datelor statistice, se bazează pe respectarea principiilor fundamentale ale statisticii oficiale aprobate de ONU, precum şi stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială.

În activitatea de producere a informaţiei statistice, BNS acordă importanţă primordială asigurării calităţii înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calităţii sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare şi elaborare a informaţiei statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistenţele şi datele suspicioase în vederea verificării şi corectării acestora.

Datele primare sunt verificate şi analizate privind coerenţa internă (în cadrul chestionarului/raportului statistic), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), precum şi datele disponibile din alte cercetări statistice şi surse de date administrative.

5 Comparabilitate şi coerenţă

5.1 Comparabilitatea internaţională

Indicatorii statistici în domeniul justiţiei sunt colectați și clasificați conform legislației naționale. În Republica Moldova, nu este implementat Clasificatorul Internațional al Infracțiunilor în scopuri statistice (ICCS), care asigură comparabilitatea infracțiunilor la nivel internațional conform standardelor Biroului Naţiunilor Unite pentru Droguri şi Crime (UNDOC).

5.2 Comparabilitatea în timp

Datele privind infracţionalitatea după nivelul de gravitate sunt comparabile începând cu anul 2003, odată cu punerea în aplicare a Codului Penal redacţia din 18.04.2002.

Datele privind contravenţiile constatate sunt comparabile începând cu anul 2009, dată fiind aplicarea noului cod Contravenţional (data intrării în vigoare 31.05.2009) şi respectiv modificarea conţinutului articolelor, dar şi a organelor cu drept de sancţiune.

Începând cu anul 2018, indicatorii relativi raportați la numărul populației sunt calculați în baza numărului populației cu reședință obișnuită (până în anul 2018 erau calculați la numărul populației stabile). Datele au fost revizuite începând cu anul 2014.

Începând cu 01.01.2024 indicatorii relativi sunt calculați în baza populației cu reședință obișnuită, estimată în bază datelor Recensământului Populației și al Locuințelor din 2024.

Reședința obișnuită este definită ca locul în care persoana a trăit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absenţele temporare (în scopul recreării, vacanţei, vizitelor la rude şi prieteni, afacerilor, tratamentului medical, pelerinajelor religioase etc.).

6 Mandatul instituţional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituţiei Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative şi normative, ordinele şi dispoziţiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea şi funcţionarea sistemului statisticii oficiale şi stabileşte cadrul juridic pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea şi coordonarea statisticii oficiale (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informaţiei statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparţialităţii și obiectivității, relevanţei, transparenţei, confidenţialităţii, cost/eficienţei ș.a.

Biroul Naţional de Statistică, în calitatea sa de autoritate centrală în domeniul statisticii, este o autoritate administrativă independentă instituţional şi profesional, creată pe lângă Guvern în scopul coordonării sistemului statistic naţional privind dezvoltarea şi producerea statisticii oficiale.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 306 din 11.06.2026 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, funcțiile de bază ale Biroului sunt:

1) coordonarea activităților de dezvoltare, producere și diseminare a statisticilor oficiale în cadrul sistemului statistic național;
2) dezvoltarea, producerea și diseminarea statisticilor oficiale aferente domeniilor sale de activitate, în conformitate cu principiile fundamentale ale statisticii oficiale, cerințele Uniunii Europene, precum și cu programele anuale și multianuale de lucrări statistice;
3) armonizarea, în comun cu organele centrale de specialitate ale statului, a legislației naționale (transpunere și implementare), a indicatorilor, a metodelor și a metodologiilor statistice cu

prevederile acquis-ului UE, în scopul implementării cerințelor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană;

4) monitorizarea continuă și raportarea periodică a progreselor înregistrate în realizarea acțiunilor planificate în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, în programele multianuale de dezvoltare a statisticii naționale, în Planul național de reglementări, precum și implementarea recomandărilor Comisiei Europene, inclusiv a celor expuse în Raportul anual de extindere și a recomandărilor/concluziilor operaționale ale Consiliului/comitetelor de asociere;
5) participarea la implementarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte;
6) avizarea proiectelor de acte normative elaborate de alte autorități ale administrației publice.

Actele legislative și normative de care se conduce BNS în activitate pot fi accesate pe pagina oficială https://statistica.gov.md/ro, rubrica *Despre BNS* (https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html).

7 Confidenţialitatea

7.1 Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, că datele colectate, procesate şi depozitate pentru producerea informaţiei statistice sunt confidențiale în cazul în care permit identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sunt considerate confidenţiale:

a) datele care pot fi obţinute din surse public accesibile conform legislaţiei;
b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituţii şi organizaţii finanţate din buget, prezentate la solicitarea autorităţilor administraţiei publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuţiilor de serviciu, participă la producerea informaţiei statistice, în măsura în care datele individuale sunt necesare pentru producerea acestei informaţii.

Acelaşi articol stipulează, că accesul la datele individuale, care nu permit identificarea directă a respondenţilor poate fi acordat pentru proiecte de cercetări ştiinţifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unităţi individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice”.

7.2 Asigurarea practică a regulilor confidenţialităţii

Întru asigurarea protecţiei datelor statistice confidenţiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Naţional de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuţiilor de serviciu, are acces direct la datele confidențiale este obligat să respecte confidenţialitatea acestor date în timpul şi după încetarea activităţii în funcţia respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerinţelor de protecţie a datelor confidenţiale. În cazul dacă datele statistice conţin informaţie confidenţială (vedeţi p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată şi se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecţia confidenţialităţii datelor.

8 Accesul la informaţie şi formatul diseminării

8.1 Accesul la informaţie

8.1.1 Calendarul de diseminare

Anual este elaborat Calendarul de diseminare a datelor statistice elaborate de BNS.

8.1.2 Accesul la calendarul de diseminare

Calendarul de diseminare a informaţiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.gov.md.

8.1.3 Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

a) Producătorii de statistici oficiale sunt obligaţi să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice şi în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.

b) Diseminarea informaţiei statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis şi în condiţii egale de acces sub aspectul volumului, calităţii şi termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina https://statistica.gov.md/ro**,** rubrica ***Despre BNS / Acte normative*** (https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html).

Pagina web a BNS https://statistica.gov.md/ro reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS. Toate comunicatele, rapoartele analitice, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS sunt plasate pe pagina web oficială.

8.2 Formatul diseminării

8.2.1 Comunicate / Rapoarte analitice

Comunicatele și rapoartele analitice sunt publicate pe pagina web oficială a BNS: https://statistica.gov.md/ro la rubrica *Media / Comunicate statistice* conform *Calendarului de diseminare*.

8.2.2 Publicaţii

Publicaţiile elaborate de BNS care conţin date statistice privind justiţia:

- Culegerea *„Infracţionalitatea în Republica Moldova”* conţine tabele cu date anuale, precum şi informaţii referitoare la evoluţia in timp a principalilor indicatori ai infracţionalităţii;
- alte publicaţii statistice: Anuarul statistic, Breviarul statistic, Statistică teritorială.

Publicațiile în format electronic sunt disponibile pe pagina web oficială a BNS: https://statistica.gov.md/ro, la rubrica *Produse și servicii / Publicaţii* https://statistica.gov.md/ro/publications.

8.2.3 Baze de date/serii de timp

- **Banca de date statistice** http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=407&nod=1&, domeniul *Statistica socială / Justiție și infracționalitate*

- **Pagina oficială** a BNS: http://www.statistica.gov.md la rubricile:

  - *Media / Comunicate statistice*
  - *Statistici pe domenii / Societatea și condițiile sociale / Justiție și infracționalitate*
  - *Produse și servicii / Publicaţii*

8.2.4 Chestionare/date transmise la solicitarea organizaţiilor internaţionale

Chestionarele internaţionale ale UNODC sunt completate anual de către Ministerul Afacerilor Interne.

Chestionarele completate de către BNS:

- Chestionarul Federației Internaționale a Drumurilor - trimestrial

- Chestionarul Forumului Internațional al Transporturilor - anual

- Chestionarul CEE a ONU cu privire la accidentele rutiere (o dată la 2 ani)

- Chestionarul Comitetului de Statistică al Comunității Statelor Independente (CSI):

  - 23.1 Infracţiuni înregistrate - trimestrial
  - 23.2 Infracţionalitatea şi antecedentele penale - anual
  - 23.3 Numărul deținuților- anual
  - 23.4 Sechestrarea substanţelor narcotice - anual
  - 23.5 Prejudiciul material cauzat în urma infracţiunilor - anual

8.2.5 Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziţia utilizatorilor şi informaţii statistice suplimentare celor disponibile în publicaţiile statistice, notele informative, informaţiile operative, celor plasate pe pagina oficială web, în limita informaţiilor disponibile și în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov. md sau online – www.statistica.gov.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro

De asemenea, BNS poate acorda acces la microdate în scopuri de cercetare științifică, în conformitate cu Regulamentul privind accesul la microdate în scopuri științifice, aprobat prin Ordinul BNS nr. 51 din 31.12.2021. Regulamentul și anexele acestuia pot fi accesate online pe site-ul oficial https://statistica.gov.md/ro, la rubrica: Produse și servicii / Solicitare de acces la microdate: https://statistica.gov.md/ro/request-for-access-to-microdata-205.html

9 Referinţe (link-uri) utile

9.1 Accesibilitatea documentaţiei privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială https://statistica.gov.md/ro, rubrica *Metadate și clasificatoare / Metadate de referință* (https://statistica.gov.md/ro/metadata).

9.2 Accesibilitatea documentaţiei privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială https://statistica.gov.md/, rubrica *Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Rapoarte de evaluare externă* (https://statistica.gov.md/ro/rapoarte-de-evaluare-externa-9930.html).

9.3 Accesibilitatea informaţiei privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială https://statistica.gov.md/, rubrica *Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Sondaje de opinie* (https://statistica.gov.md/ro/sondaje-de-opinie-9933.html).

9.4 Alte referinţe utile

Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date UNECE	https://w3.unece.org/PXWeb2015/pxweb/en/STAT/STAT__30-GE__07-CV
Eurostat	http://ec.europa.eu/eurostat/data/database
UNODC	http://www.unodc.org/
Baza de date globală cu privire la indicatorii Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă a ONU	https://unstats.un.org/sdgs/indicators/database/